

**UCHWAŁA Nr
Rada Miejska w Halinowie
z dnia 16 września 2005 roku**

w sprawie: przyjęcia Wieloletniego Planu Inwestycyjnego gminy Halinów na lata 2006-2013.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 08 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity: Dz. U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.)

Rada Miejska w Halinowie uchwala, co następuje:

§1

Przyjmuje się do realizacji plan zadań inwestycyjnych gminy Halinów na lata 2005-2013 w brzmieniu załącznika do niniejszej uchwały.

§2

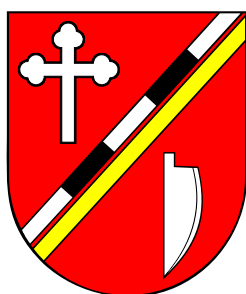
Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Halinów.

§3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia z mocą obowiązującą od dnia 01 stycznia 2006 roku.

§4

Uchwała podlega podaniu do publicznej wiadomości w sposób zwyczajowo przyjęty na terenie gminy.

Rada Miejska w Halinowie

Burmistrz Miasta Halinów

**WIELOLETNI
PLAN INWESTYCYJNY
MIASTA I GMINY HALINÓW
NA LATA 2005-2013 ROKU**

województwo mazowieckie

Halinów, sierpień 2005 rok

Radni Rady Miejskiej w Halinowie:

WŁODZIMIERZ GRONCZEWSKI - PRZEWODNICZĄCY RADY MIEJSKIEJ	
TERESA KOWALCZYK – WICEPRZEWODNICZĄCA RADY MIEJSKIEJ, PRZEWODNICZĄCA KOMISJI ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO, GOSPODARKI KOMUNALNEJ I INWESTYCJI	
ROBERT WASIAK – WICEPRZEWODNICZĄCY RADY MIEJSKIEJ, PRZEWODNICZĄCY KOMISJI BUDŻETOWEJ	
ADAM CISZKOWSKI – PRZEWODNICZĄCY KOMISJI OCHRONY ŚRODOWISKA, ROLNICTWA I LEŚNICTWA	ADAM LUDWINIAK – PRZEWODNICZĄCY KOMISJI REGULAMINOWEJ
HENRYK FORYŚ	MIECZYŚLAW ODALSKI
BOGDAN JANCZAREK	JAN PAPIS
TADEUSZ JANKOWSKI – PRZEWODNICZĄCY KOMISJI REWIZYJNEJ	LIDIA SIMBIEROWICZ
GRZEGORZ JERZAK	MARCIN SUKIENNIK – PRZEWODNICZĄCY KOMISJI DS. MŁODZIEŻY, OŚWIATY, KULTURY, ZDROWIA, SPRAW SPOŁECZNYCH I BEZPIECZEŃSTWA
JAN JEZIORSKI	STANISŁAW WIECZOREK

Burmistrz Miasta Halinów: JOLANTA DAMASIEWICZ**Zastępca Burmistrza Miasta Halinów:** MAREK CHIBOWSKI**Sekretarz Miasta Halinów:** JANUSZ KURCZAK**Skarbnik Miasta Halinów:** TERESA KARWOWSKA**Sołectwa i Sołtysi:**

BRZEZINY – BOGDAN BOGUSZEWSKI	KRÓLEWSKIE BRZEZINY – ELŻBIETA KALINOWSKA
BUDZISKA – TOMASZ CZERWIŃSKI	KRZEWINA – EDYTA SZMIT
CISIE – RENATA SŁODOWNIK	MICHAŁÓW – WIESŁAW SZULIM
CHOBOT – WIESŁAW GADOMSKI	MROWISKA – STANISŁAW DOBOSIEWICZ
DESNO – BARBARA MARCZAK	NOWY KONIK – ANDRZEJ DOBOSIEWICZ
DŁUGA KOŚCIELNA – TERESA WIĘCASZEK	OKUNIEW – MARIA WYGANOWSKA
DŁUGA SZLACHECKA – LESZEK GELO	STARY KONIK – MARIA BARTNICKA
GRABINA – MIECZYŚLAW ŁABĘDŹ	WIELGOLAS BRZEZIŃSKI – JAN SKOLIMOWSKI
HIPOLITÓW – TADEUSZ PATOKA	WIELGOLAS DUCHNOWSKI – WŁADYSŁAWA ZAWADKA
JÓZEFIN – JÓZEF MOLAK	ZAGÓRZE – ARKADIUSZ KULMIŃSKI
KAZIMIERÓW – JÓZEFA POROSIŁO	ŻWIRÓWKA – BARBARA MIROS

Opracowanie dokumentu: Dr Jacek Sierak, Dr Marek Ziółkowski
*Katedra Ekonomiki i Finansów Samorządu Terytorialnego,
Kolegium Zarządzania i Finansów, Szkoła Główna Handlowa, Warszawa*

Spis treści

Wprowadzenie	3
Część I	
Podstawowe informacje o Gminie Halinów	6
Część II	
Istota i cele Wieloletniego Planu Inwestycyjnego Gminy Halinów	11
Część III	
Założenia i zasady tworzenia Wieloletniego Planu Inwestycyjnego Gminy Halinów	14
Część IV	
Prognoza budżetu Gminy Halinów do 2015 roku	16
Część V	
Zgłoszone zadania inwestycyjne	35
Zakończenie	42
Załącznik Nr 1	
Lista zadań inwestycyjnych przewidzianych do realizacji w Gminie Halinów w latach 2005-2013	43

WPROWADZENIE

Skuteczne i efektywne rozwiązywanie problemów społeczno-gospodarczych, ekologicznych oraz przestrzennych GMINY HALINÓW w celu:

- zapewnienia coraz lepszych warunków zamieszkania, obsługi i wypoczynku jego mieszkańców,
- aktywnej ochrony walorów i zasobów ekologicznych oraz poprawy stanu środowiska przyrodniczego, a także dziedzictwa kulturowego,
- tworzenia warunków dla rozwoju przedsiębiorczości mieszkańców oraz rozwoju istniejących i lokalizacji nowych podmiotów gospodarczych,
- wzrostu rangi Gminy w otoczeniu,

nie może być oparte na metodach prób i błędów, obliczone na szczęśliwy przypadek, bądź też odbywać się na podstawie nie ukierunkowanych na przyszłość decyzji bieżących. Ponadto ograniczoność środków finansowych znajdujących się w dyspozycji budżetu Gminy wymaga racjonalnych decyzji o sposobie i kierunkach ich wydatkowania.

W tej sytuacji Władze GMINY HALINÓW konsekwentnie wprowadzają nowoczesne metody sterowania jego dalszym rozwojem w postaci ZARZĄDZANIA STRATEGICZNEGO. Podstawowymi jego walorami jest to, że:

- 1) redukuje ono w znacznym stopniu niepewność funkcjonowania i rozwoju Gminy, której źródłem jest otoczenie oraz zwiększa jego zdolność adaptacyjną do zmieniającej się rzeczywistości,
- 2) stanowi szansę zarówno dla Władz Gminy, jak i pracowników urzędu i miejskich jednostek organizacyjnych „oswojenia” się z działaniem w sytuacji niepewności oraz nieprzewidywalności szeregu zjawisk i procesów w otoczeniu (powiatowym, wojewódzkim, krajowym i europejskim) oraz traktowanie wynikającego z nich ryzyka jako stałego elementu „gry z otoczeniem” o przetrwanie i rozwój Gminy,
- 3) stwarza takie warunki, które z uwzględnieniem wymagań zmieniającego się otoczenia ułatwiają przełamywanie barier rozwojowych, a także eliminowanie (lub chociaż minimalizowanie) różnorodnych konfliktów wykrywanych w toku diagnozy obecnego poziomu rozwoju Gminy,

- 4) umożliwi partnerską współpracę Władz Gminy z organizacjami pozarządowymi oraz przedsiębiorcami przy planowaniu i realizowaniu różnorodnych przedsięwzięć rozwojowych,
- 5) ułatwia profesjonalne przygotowanie wniosków inwestycyjnych przy ubieganiu się o kredyty bankowe (preferencyjne i komercyjne),
- 6) ułatwia profesjonalne przygotowanie wniosków inwestycyjnych o współfinansowanie zadań inwestycyjnych z funduszy pomocowych Unii Europejskiej zgodnie w wymogami formalnymi i merytorycznymi.

W konsekwencji takiego podejścia został opracowany i przyjęty stosowną uchwałą Rady Miejskiej w Halinowie dokument pt. „STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU GMINY HALINÓW DO 2020 ROKU” (Załącznik do Uchwały Nr 135/XII/04 Rady Miejskiej w Halinowie).

Sukcesywna realizacji zapisów tego dokumentu wiąże się w dużej mierze z inwestycjami komunalnymi, co wymaga z kolei sformułowania skoordynowanej strategii inwestycyjnej, której wyrazem jest **WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY MIASTA I GMINY HALINÓW NA LATA 2005-2013** (zwany dalej w skrócie WPI). Stanowi on „pomost” między perspektywicznymi ustaleniami (cele rozwoju i zadania realizacyjne) zawartymi w STRATEGII a corocznymi budżetami Gminy, a także jest podstawowym instrumentem koordynacji procesu planowania i realizacji inwestycji komunalnych, przyczyniając się tym samym do poprawy efektywności wydatkowania środków budżetowych. Takie usytuowanie WPI sprawia, że skuteczna realizacja ustaleń strategicznych wymaga ich uwzględniania w corocznych budżetach Gminy. W tej sytuacji corocznie uchwalane budżety GMINY HALINÓW będą służyły realizacji perspektywicznej polityce rozwoju społeczno-gospodarczego, zagospodarowania przestrzennego oraz ochrony środowiska przyrodniczego i dziedzictwa kulturowego. Ustalenia WPI będą również podstawą do sporządzania wieloletnich programów inwestycyjnych w rozumieniu ustawy o finansach publicznych (art. 110).

Dzięki **WIELOLETNIEMU PLANOWI INWESTYCYJNEMU** Władze GMINY HALINÓW będą mogły prowadzić skoordynowaną działalność inwestycyjną, a wydawanie publicznych pieniędzy z budżetu Gminy może być prowadzone zgodnie z zapisem art. 28 Ustawy o finansach publicznych, który stanowi, że „WYDATKI PUBLICZNE POWINNY BYĆ DOKONYWANE W SPOSÓB CELOWY I OSZCZĘDNY, Z ZACHOWANIEM ZASADY UZYSKIWANIA NAJLEPSZYCH EFEKTÓW Z DANYCH NAKŁADÓW, UMOŻLIWIĄJĄCY TERMINOWĄ REALIZACJĘ ZADAŃ PUBLICZNYCH ORAZ W WYSOKOŚCI I TERMINACH WYNIKAJĄCYCH Z WCZEŚNIEJ ZACIĄGNIĘTYCH ZOBOWIĄZAŃ”.

Niniejszy dokument pt. **WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY MIASTA I GMINY HALINÓW NA LATA 2005-2013** wskazuje priorytetowe kierunki i sposoby wydatkowania części środków

budżetowych - wydatków inwestycyjnych. Innymi słowy, WPI stanowi zbiór wyselekcjonowanych, ocenionych i zaakceptowanych do realizacji - przez Władze GMINY HALINÓW - komunalnych zadań inwestycyjnych w przyjętym horyzoncie czasu. Takie postępowanie jest wyrazem dążenia do poprawy sprawności organizacyjnej i skuteczności działań w rozwiązywaniu problemów, a także przejawem gospodarności i troski o efektywne wydatkowanie ograniczonych środków publicznych, będących w dyspozycji budżetu Gminy.

U podstaw formułowania niniejszego dokumentu stało przekonanie Władz GMINY HALINÓW, że należy - zgodnie z zapisami Konstytucji RP i innych ustaw oraz wymogami Unii Europejskiej - konsekwentnie wdrażać w życie *zasadę zrównoważonego rozwoju Gminy Halinów*, czyli uznawać nadrzędność wymogów ekologicznych w stosunku do procesów rozwoju społeczno-gospodarczego i zagospodarowania przestrzeni. Innymi słowy, dalszy rozwój GMINY HALINÓW nie może dokonywać się „kosztem” środowiska przyrodniczego, a więc musi respektować oszczędną produkcję i konsumpcję oraz gospodarę terenami w Gminie, a także uwzględniać przyszłościowe konsekwencje ekologiczne podejmowanych dzisiaj decyzji. Zachowanie istniejących zasobów ekologicznych oraz dobry stan czystości środowiska przyrodniczego jest jednym z podstawowych warunków podnoszenia jakości życia mieszkańców GMINY HALINÓW.

CZĘŚĆ I

PODSTAWOWE INFORMACJE O GMINIE HALINÓW

GMINA HALINÓW położona jest w centralnej części województwa mazowieckiego. Wschodnia część Gminy sąsiaduje z gminą Dębe Wielkie. Od północy graniczy z poligonem wojskowym na terenie gminy Zielonka, od zachodu z miastem Sulejówek i od południa z gminą Wiązowna. HALINÓW otrzymał z dniem 1 stycznia 2001 roku prawa miejskie i jest

jednym z najmłodszych miast w Polsce oraz w województwie mazowieckim. Od 1 stycznia 1999 roku w związku z nowym podziałem administracyjnym kraju, GMINA HALINÓW wchodzi w skład powiatu mińskiego.

GMINA HALINÓW położona jest w odległości 10 km na wschód od granic Warszawy i zajmuje strategiczne położenie w transeuropejskim korytarzu transportowym Zachód-Wschód oraz w paśmie podwyższonej aktywności gospodarczej i głównych kierunkach rozwoju aglomeracji warszawskiej. Przez teren Gminy przebiegają ważne szlaki komunikacyjne o znaczeniu transeuropejskim w relacji: Berlin - Poznań - Warszawa - Terespol - Moskwa, a mianowicie:

- odcinek drogi krajowej Nr 2 Świecko-Poznań-Warszawa-Siedlce-Terespol,
- odcinek linii kolejowej E-20 Kunowice-Poznań-Warszawa-Siedlce-Terespol (na terenie Gminy znajdują się dwa przystanki osobowe).

Uzupełnieniem powiązań komunikacyjnych GMINY HALINÓW z otoczeniem jest droga wojewódzka nr 637 (Warszawa-Węgrów) oraz droga wojewódzka Nr 721 (Józefów-Wiązowna-Duchnow-Brzeziny). Wyżej wymienione szlaki komunikacyjne sprawiają, że Gmina posiada dogodne połączenia z Warszawą, która stanowi dla jego mieszkańców miejsce pracy, korzystania z szeroko rozumianych usług oraz spędzania czasu wolnego.

GMINA HALINÓW zajmuje obszar 6309 ha (w tym obszar miasta – 284 ha). Z ogólnej jej powierzchni:

- użytki rolne zajmują 4099 ha, czyli 65% ogólnej powierzchni,
- lasy i zadrzewienia – 1223 ha (19,4% ogólnej powierzchni),

- wody – 475 ha (7,5% ogólnej powierzchni),
- tereny komunikacyjne – 110 ha (1,7% ogólnej powierzchni),
- tereny osiedlowe – 364 ha (5,8% ogólnej powierzchni),
- nieużytki – 40 ha (0,6% ogólnej powierzchni).

GMINA HALINÓW podzielona jest na 22 jednostki pomocnicze – sołectwa: Brzeziny, Budziska, Cisie, Chobot, Desno, Długa Kościelna, Długa Szlachecka, Grabina, Hipolitów, Józefin, Kazimierów, Królewskie Brzeziny, Krzewina, Michałów, Mrowiska, Nowy Konik, Stary Konik, Wielgolas Brzeziński, Wielgolas Duchnowski, Zagórze, Żwirówka oraz miasto Halinów.

Według stanu na dzień 31 marca 2004 roku na terenie GMINY HALINÓW zamieszkuje 11270 osób, w tym w mieście Halinów – 3000 osób. Wskaźnik gęstości zaludnienia wynosi 178 osób na 1 km². W ostatnich latach liczba mieszkańców Gminy stale wzrastała, co ilustruje poniższe zestawienie:

	1	1	1	1	1	1	2	2	2	2	2	
	9	9	9	9	9	9	0	0	0	0	0	
	9	9	9	9	9	9	0	0	0	0	0	
	4	5	6	7	8	9	0	1	2	4	5	
										3	3	
										1	1	
										m	s	
										a	e	
										r	p	
										c	n	
										a	a	
Lic	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
zb	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	1	1
a	1	2	3	4	4	5	6	7	9	2	5	5
lud	9	4	7	2	4	1	3	3	4	7	9	9
no	4	8	2	1	7	0	0	8	4	0	8	8
ści												
og												
óle												
m												
Prz												
yro	x	+	+	+	+	+	+	+	+	+	+	
st		0	1	2	2	3	4	5	7	1	1	

lud										0	2,
no	5	7	2	4		2	3	3		,	1
ści										5	
rok											
19											
94											
=1											
00,											
0											

W latach 1994-2005 (31 sierpnia) liczba ludności GMINY HALINÓW wzrosła o 1404 osoby, czyli o 12,1%. Było to wynikiem przede wszystkim migracji (napływu) ludności na teren Gminy. Przyrost naturalny ludności (nadwyżka urodzeń nad zgonami) nie odgrywał znaczącej roli we wzroście liczby ludności Gminy. Struktura ludności według grup ekonomicznych prezentuje się następująco (stan na dzień 31 marca 2004 roku):

- ludność w wieku przedprodukcyjnym – 3020 osób, czyli 26% ogółu mieszkańców,
- ludność w wieku produkcyjnym – 7076 osób, czyli 61% ogółu mieszkańców,
- ludność w wieku poprodukcyjnym – 1502 osoby, czyli 13% ogółu mieszkańców.

Na 100 osób w wieku produkcyjnym przypada 64 osoby w wieku nieprodukcyjnym.

Obszar GMINY HALINÓW znajduje się w obszarze Równiny Wołomińskiej, która jest częścią Niziny Środkowomazowieckiej. Tereny leśne stanowią ok. 15% ogólnej powierzchni Gminy (ok. 1092 ha). Są to lasy ochronne, które są podstawą ciągów i korytarzy ekologicznych – dotyczy to następujących sołectw: Brzeziny, Budziska, Cisie, Długa Kościelna, Długa Szlachecka, Hipolitów, Józefin, Kazimierzów Królewskie Brzeziny, Nowy Konik, Okuniew, Stary Konik, Wielgolas Brzeziński, Wielgolas Duchnowski, Zagórze oraz miasto Halinów.

W pozostałych sołectwach lasy nie mają charakteru ochronnego. Północna i południowa część GMINY HALINÓW wchodzi w skład Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu – w jego skład wchodzi tereny zieleni towarzyszące zabudowie, w tym zadrzewienia, zakrzewienia, trawniki, zbiorniki wodne powierzchniowe i uprawy rolne. Na terenie Gminy znajdują się obszary przyrodniczo i krajobrazowo cenne, tj.:

- okazy drzew, które nie widnieją w Rejestrze Konserwatora Przyrody,
- chronione wydmy porośnięte borem sosnowym w północnej i południowej części Gminy,
- stawy i obszary bagienne zachowane w nie zmienionej formie.

Pod opieką konserwatorską znajdują się następujące obiekty: Długa Kościelna - park, cmentarz mariawicki, cmentarz rzymsko-katolicki, Halinów – park, Konik Nowy – park, Okuniew – cmentarz parafialny, 46 pomników przyrody (drzew o dużej wartości

dendrologicznej i krajobrazowej, 1 głąz narzutowy. Z kolei, obiektami wpisanymi do rejestru zabytków są: Kościół p.w. Św. Anny w Długiej Kościelnej (dzwonnica, plebania), Kościół p.w. Św. Stanisława Kostki w Okuniewie (plebania, kaplica cmentarna), cmentarz żydowski, dwór z parkiem.

GMINA HALINÓW - z racji swego korzystnego położenia - jest miejscem dużej aktywności gospodarczej. Liczbę i strukturę podmiotów gospodarczych zlokalizowanych na terenie Gminy prezentuje poniższe zestawienie (stan na dzień 22.04.2004r.):

Wyszczególnienie	Miasto Halinów	tereny wiejskie Gminy	Ogółem
Podmioty figurujące w ewidencji działalności gospodarczej prowadzonej przez Urząd Miejski	489	382	871
Spółki cywilne	37	0	37
Spółki z o.o.	15	29	44
Spółki jawne	2	3	5
Spółki akcyjne	0	1	1
Spółdzielnie	4	0	4
Fundacje	3	2	5
Stowarzyszenia	2	8	10
Razem:	552	425	977

Większość podmiotów gospodarczych funkcjonujących na terenie Gminy, to podmioty małe, zatrudniające poniżej pięciu osób. Są to z reguły powstałe w ostatnich latach firmy prywatne w sferze: handlu (295 podmiotów), usług (312 podmiotów), produkcji (76 podmiotów), transportu (76 podmiotów), gastronomii (15 podmiotów) oraz pozostałe podmioty - 95. Ich wzrastająca liczba (prawie dwukrotny wzrost w ciągu ostatnich siedmiu lat) świadczy o wysokiej dynamice rozwoju przedsiębiorczości na terenie Gminy Halinów. Firmy średniej wielkości i duże są mniej liczne. Wskaźnik aktywności gospodarczej mierzony liczbą firm na 1000 mieszkańców kształtuje się obecnie w GMINIE HALINÓW na poziomie 88 i był znacznie wyższy niż średnio w kraju - 75 i w województwie mazowieckim (bez Warszawy) - 65, zaś w porównaniu z Warszawą (154) był znacznie niższy. Świadczy to o wyższym niż przeciętna krajowa i wojewódzka stopniu aktywności gospodarczej (przedsiębiorczości) na terenie Gminy. Wśród wielu zakładów przemysłowych funkcjonujących na terenie Gminy wymienić można:

➤ Colgate-Palmolive Poland Sp. z o.o. (512 pracowników),

- Meble Furniture (137 pracowników),
- CeRec Export-Import,
- EURO-IMAGE Maciej Biernacki,
- IREKO Sp. z o.o. Zakład Pracy Chronionej,
- LAMIPLAST S.c.,
- MARCIN DEKOR S. j.,
- Prajsnar, Matuszewski S.j.,
- VERA BAGS,
- PPHU „MARCIN DEKOR” (32 pracowników),
- Piekarnia „MEGMA” (35 pracowników),
- Zakład Garmazeryjny Henryk Miśko (17 pracowników),
- PPHU „NOSTA” Stanisław Nowak (14 pracowników),
- Mercor Spółka Jawna Robert i Krzysztof Morawscy (15 pracowników),
- Browar Mazowiecki Ireneusz Piasecki (10 pracowników).

Ponadto, na terenie GMINY HALINÓW zlokalizowany jest Bank Spółdzielczy, Agencja Banku PKO BP oraz instytucje ubezpieczeniowe.

Rolnictwo w GMINIE HALINÓW nie stanowi dominującej funkcji, a ma raczej charakter uzupełniający w stosunku do funkcji osadniczej. Większość terenów użytkowanych rolniczo należy do najslabszych klas V i VI. Zajmują one ok. 70% ogółu gruntów ornych. Stanowią one mogą potencjalną rezerwę terenów pod rozwój funkcji mieszkaniowych i nieuciążliwej dla środowiska przyrodniczego działalności gospodarczo-usługowej. W końcu 2003 roku zarejestrowanych było 861 indywidualnych gospodarstw rolnych. Dominują gospodarstwa małe od 1 do 5 ha, których jest 747, zaś gospodarstw powyżej 5 ha jest zaledwie 114 w tym 2 gospodarstwa o powierzchni powyżej 15 ha. W strukturze użytków rolnych zdecydowanie przeważają grunty orne. Niewielka część stanowią sady, łąki i pastwiska. W strukturze zasiewów dominuje produkcja warzyw, kwiatów, ziemniaków oraz zbóż. Z kolei, w produkcji zwierzęcej przeważa chów bydła i trzody chlewnej. Hodowane są także króliki i drób. Produkcja rolna towarowa obejmuje głównie następujące miejscowości: Brzeziny, Cisie, Desno, Nowy Konik, Stary Konik, Wielgolas Brzeziński, Wielgolas Duchnowski oraz Zagórze. Na pozostałym terenie Gminy dominuje produkcja drobnotowarowa (głównie zboża i ziemniaki).

GMINA HALINÓW wchodzi w skład **PODREGIONU WARSZAWSKIEGO**, obejmującego następujące powiaty: grodziski, grójecki, legionowski, **MIŃSKI**, nowodworski, otwocki, piaseczyński, pruszkowski, sochaczewski, warszawski zachodni, wołomiński oraz

żyrardowski^[1]. Podregion Warszawski wraz z podregionem Miasto Warszawa obejmuje obszar aglomeracji warszawskiej o silnych i różnokierunkowych powiązaniach funkcjonalno-przestrzennych. Wprowadzenie podziału kraju na jednostki statystyczne NTS), zgodnego z wymogami prawa Unii Europejskiej i utworzenie w jego ramach **PODREGIONU WARSZAWSKIEGO**, stwarza przesłanki do nawiązywania partnerskiej współpracy władz samorządowych powiatów i gmin wchodzących w jego skład, aby zwiększać szanse na uzyskanie środków pomocowych ze środków Unii Europejskiej. Większe szanse na pomoc unijną będą mieć bowiem projekty, obejmujące swym zasięgiem przestrzennym oraz efektami społecznymi, gospodarczymi i ekologicznymi jak największą liczbę ludności.

CZĘŚĆ II

ISTOTA I CELE WIELOLETNIEGO PLANU INWESTYCYJNEGO GMINY HALINÓW

Systematyczna i konsekwentna realizacja ustaleń zawartych w STRATEGII ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU MIASTA I GMINY HALINÓW DO 2020 ROKU w celu jak najlepszego (przy danych uwarunkowaniach zewnętrznych i wewnętrznych) zaspokajania zbiorowych potrzeb mieszkańców oraz tworzenia jak najlepszych warunków dla dalszego rozwoju gospodarczego, a także wzrostu rangi Gminy w otoczeniu związana jest w dużej mierze z **INWESTYCJAMI KOMUNALNYMI** w sferze:

- usług społecznych i mieszkalnictwa komunalnego,

^[1] Zgodnie z ustawą z dnia 29 czerwca 1995 roku o statystyce publicznej (Dz. U. Nr 88, poz. 439) wprowadzono rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 lipca 2000 roku (Dz. U. Nr 58, poz. 685) **NOMENKLATURĘ JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NTS)**, która została opracowana na podstawie, obowiązującej nomenklatury NUTS w krajach Unii Europejskiej. NTS dzieli Polskę na terytorialne, hierarchicznie powiązane jednostki na pięciu poziomach, z czego trzy określone są jako poziomy regionalne, a dwa jako lokalne. Poziom regionalny obejmuje swym zasięgiem: poziom 1 – obszar całego kraju (NTS 1), poziom 2 – województwa (NTS 2), **POZIOM 3 (GRUPY POWIATÓW) – PODREGIONY (NTS 3)**. Poziom lokalny obejmuje swym zasięgiem: poziom 4 – powiaty (NTS 4), poziom 5 – gminy (NTS 5). Konieczność wprowadzenia podziału kraju na jednostki terytorialne (NTS) do celów statystycznych wynika z potrzeby dostosowania do wymogów prawa Unii Europejskiej w obszarze statystyki regionalnej i funduszy strukturalnych. **W województwie mazowieckim wyróżniono 5 podregionów** – grup powiatów (NTS 3), a mianowicie: ciechanowsko-płocki, ostrołęcko-siedlecki, radomski, **warszawski** i miasto Warszawa.

- infrastruktury technicznej i zagospodarowania przestrzennego,
- ochrony walorów i zasobów środowiska przyrodniczego oraz dziedzictwa kulturowego.

Podstawowym czynnikiem wpływającym na skalę i tempo możliwości zaspokajania potrzeb społecznych oraz gospodarczych jest ograniczoność środków finansowych będących w dyspozycji Władz GMINY HALINÓW (budżet). Ta sytuacja wymaga racjonalnego (optymalnego) podejmowania decyzji o sposobie i kierunkach ich wydatkowania na cele inwestycyjne.

Wydatki inwestycyjne budżetu GMINY HALINÓW nie mogą być planowane wyłącznie w horyzoncie jednego roku budżetowego, czy też jednej kadencji władz samorządowych (jest to tzw. „planowanie od budżetu do budżetu” lub „planowanie kadencyjne”). *Jak pokazuje polska praktyka, prowadzi to w wielu gminach do nadmiernej rozbudowy frontu inwestycyjnego, wydłużenia cyklu inwestycyjnego poszczególnych przedsięwzięć. W konsekwencji powoduje to wzrost ogólnych wydatków inwestycyjnych, a także przesunięcie w czasie korzyści dla mieszkańców i podmiotów gospodarczych z tytułu oddania do użytku danej inwestycji. Towarzyszy temu z reguły nadmierne - w stosunku do potencjału finansowego - zadłużanie się, co skutkować będzie w przyszłości ograniczeniem wielkości środków przeznaczanych na inwestycje komunalne.* Ponadto, inwestycje komunalne, a zwłaszcza w sferze infrastruktury technicznej charakteryzują się z reguły wieloletnim cyklem realizacji i dużą kapitałochłonnością, co powoduje konieczność ich uporządkowania i koordynacji nie tylko w skali jednego roku budżetowego, czy też jednej kadencji, ale i wieloletniej. Stąd też, wydatki inwestycyjne GMINY HALINÓW muszą być programowane w dłuższym horyzoncie czasu, czyli w perspektywie, co najmniej dwóch następnych kadencji. Tylko taki sposób postępowania prowadzi do ich oszczędnego i efektywnego wydatkowania z zastosowaniem zasad racjonalnego gospodarowania, tj. minimalizowania nakładów inwestycyjnych na osiągnięcie założonego efektu lub maksymalizowania efektów z wydatkowanych nakładów inwestycyjnych.

Dla racjonalnego wykorzystania środków publicznych ważne są odpowiedzi na następujące trzy pytania:

- ile środków inwestycyjnych może być wydatkowane?,
- jaki jest cel wydatkowania tych środków?
- jak środki te są wydatkowane?

Biorąc powyższe pod uwagę, **WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY GMINY HALINÓW NA LATA 2005-2013** będzie spełniał bardzo ważną rolę dla Burmistrza i Rady Miejskiej między innymi jako:

- ułatwienie podejmowania bieżących decyzji w zgodności z długookresowymi celami rozwoju Gminy, zapisanymi w STRATEGII ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU MIASTA I GMINY HALINÓW DO 2020 ROKU,
- formalny mechanizm podejmowania decyzji o skali i tempie realizacji inwestycji komunalnych,
- narzędzie racjonalnego zarządzania finansami Gminy, zwłaszcza środkami inwestycyjnymi - optymalne wykorzystanie ograniczonych środków publicznych,
- mechanizm (instrument) koordynujący wszelkie działania poszczególnych jednostek organizacyjnych Urzędu Gminy, związane z przygotowaniem oraz przebiegiem procesu inwestycyjnego,
- merytoryczna podstawa do ubiegania się o środki pomocowe z Unii Europejskiej (fundusze strukturalne),
- podstawa do ubiegania się o kredyty preferencyjne i komercyjne w bankach, a także emisji obligacji komunalnych z przeznaczeniem na realizację konkretnych zadań inwestycyjnych,
- podstawa do negocjacji z prywatnymi inwestorami w sprawie zaangażowania ich kapitału w realizację konkretnych inwestycji komunalnych (są to tzw. przedsięwzięcia publiczno-prywatne).

WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY MIASTA I GMINY HALINÓW NA LATA 2005-2013

stanowi także istotne źródło informacji dla mieszkańców, organizacji pozarządowych, istniejących podmiotów gospodarczych i potencjalnych inwestorów o planowanych inwestycjach komunalnych (rodzaj, koszt, termin realizacji i miejsce lokalizacji).

Zapotrzebowanie na inwestycje komunalne w GMINIE HALINÓW jest ogromne i daleko przekracza dostępne na ten cel fundusze. Ustalenia **WIELOLETNIEGO PLANU INWESTYCYJNEGO MIASTA I GMINY HALINÓW NA LATA 2005-2013** są więc wynikiem stałego procesu wyboru i kompromisu między zaspokajaniem potrzeb bieżących (wydatki bieżące) a zaspokajaniem przyszłych potrzeb (wydatki inwestycyjne), którego będą dokonywały Władze GMINY HALINÓW w sprawie tego:

- jak duże środki finansowe przeznaczać na inwestycje? – jaki ma być udział wydatków inwestycyjnych w ogólnych wydatkach budżetu Gminy?
- jakie inwestycje komunalne przedkładać nad inne? – jakie inwestycje mają priorytetowe znaczenie dla Gminy i jego mieszkańców? (na wszystkie pożądane inwestycje nie wystarczy pieniędzy),

- w jaki sposób finansować preferowane inwestycje? – jakie powinny być źródła finansowania inwestycji?

Stąd też, w pracach planistycznych nad tworzeniem **WIELOLETNIEGO PLANU INWESTYCYJNEGO MIASTA I GMINY HALINÓW NA LATA 2005-2013** nieustannie pojawia się konieczność dokonywania wyborów - często trudnych i bolesnych - bowiem środki inwestycyjne są ograniczone. Liczba i zakres rzeczowy zgłoszonych zadań inwestycyjnych tych dokumentach znacznie przekracza możliwości ich sfinansowania z budżetu Gminy. Stąd też nie można ich rozpoczynać w jednym czasie. Kluczową sprawą jest więc ustalenie, które inwestycje komunalne mają charakter priorytetowy, a które niestety muszą jeszcze „poczekać” z realizacją.

CZĘŚĆ III

ZAŁOŻENIA I ZASADY TWORZENIA WIELOLETNIEGO PLANU INWESTYCYJNEGO GMINY HALINÓW

WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY MIASTA I GMINY HALINÓW NA LATA 2005-2013 prezentuje w swej treści:

- całościowy plan inwestycji komunalnych w okresie objętym planem oraz wielkość środków finansowych przeznaczonych na ich realizację (ogólną i w rozbięciu na poszczególne zadania inwestycyjne),

- roczne plany realizacji inwestycji komunalnych zawierające rzeczowy wykaz inwestycji wraz z określoną wielkością środków finansowych przeznaczonych na ich realizację.

Ogólna kwota wszystkich środków finansowych przeznaczonych w danym roku budżetowym na realizację inwestycji komunalnych określona została jako tzw. **BUDŻET INWESTYCYJNY**, w odróżnieniu od pozostałej części budżetu Gminy, która określana jest mianem budżetu operacyjnego. Budżet inwestycyjny stanowi podstawę dla konstruowania rocznego budżetu Gminy, a zwłaszcza rozmiarów wydatków inwestycyjnych.

Główną cechą **WIELOLETNIEGO PLANU INWESTYCYJNEGO MIASTA I GMINY HALINÓW NA LATA 2005-2013** jest odniesienie kosztów programu inwestycyjnego do zdolności jego sfinansowania zarówno ze źródeł wewnętrznych (własnych), jak i zewnętrznych (preferencyjne i komercyjne kredyty bankowe, obligacje komunalne, budżet państwa, środki z funduszy pomocowych Unii Europejskiej).

Jednak podstawowym źródłem zabezpieczenia środków finansowych na realizację przyjętych w WPI - zadań inwestycyjnych będzie budżet Gminy. W tej sytuacji należy w sposób ciągły prognozować jego dochody i wydatki, aby mieć orientację w przewidywanych możliwościach sfinansowania zadań inwestycyjnych z własnych środków.

Biorąc powyższe pod uwagę **WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY MIASTA I GMINY HALINÓW NA LATA 2005-2013** jest dokumentem, w którym przedstawiono:

- zbiorcze ujęcie kluczowych elementów polityki zrównoważonego rozwoju społeczno-gospodarczego i zagospodarowania przestrzennego Gminy oraz usług komunalnych w odniesieniu do inwestycji komunalnych,
- priorytety inwestycyjne wynikające z ustaleń STRATEGII (cele rozwoju i zadania realizacyjne),
- odniesienie kosztu realizacji WPI do wszystkich środków finansowych, które mogą być przeznaczone na ujęte w tym planie zadania inwestycyjne (źródła wewnętrzne i zewnętrzne),

Tak więc, **WIELOLETNI PLAN INWESTYCYJNY MIASTA I GMINY HALINÓW NA LATA 2005-2013** to z formalnego punktu widzenia dokument, który przedstawia listę wybranych zadań inwestycyjnych, ujętych w formie rankingowej, planowanych do realizacji w latach 2005-2013. Był on tworzony w oparciu o następujące zasady:

- WPI stanowi podstawowy instrument koordynacji wszystkich działań związanych z przygotowaniem i przebiegiem procesu inwestycyjnego,
- WPI obejmuje okres dziewięciu lat - jego okres został dostosowany do zasad planowania budżetu funduszy pomocowych Unii Europejskiej, który jest określany w cyklu

siedmioletnim (obecny okres obejmuje lata 2000-2006 – zostało nam z tego jeszcze 2 lata, zaś następny budżet będzie obejmował lata 2007-2013),

- WPI ma charakter planu „kroczącego”, tzn. będzie on modyfikowany corocznie poprzez korekty i uaktualnianie jego zapisów, przy jednoczesnym eliminowaniu minionego roku oraz uzupełnianiu o kolejny rok kalendarzowy,
- WPI zawiera alternatywne scenariusze finansowania inwestycji komunalnych do 2015 roku, które wskazują optymalny poziom wydatków inwestycyjnych, a także optymalną wielkość zadłużenia budżetu Gminy, biorąc pod uwagę ograniczenia prawne i wpływ spłat zobowiązań dłużnych na przyszłe jego budżety,
- WPI stanowi podstawę do corocznego tworzenia budżetu Gminy w części dotyczącej wydatków inwestycyjnych,
- WPI zawiera zestaw priorytetowych inwestycji komunalnych przewidzianych do realizacji.

CZĘŚĆ IV

PROGNOZA BUDŻETU GMINY HALINÓW DO 2015 ROKU

1. SYTUACJA FINANSOWA GMINY

a/ Dochody budżetowe

Dochody budżetu GMINY HALINÓW wzrosły w latach 2001–2005 nominalnie z 12.495 tys. zł. do 17.866 tys. zł., a ich realna wartość odpowiednio z 14.669 tys. zł. do 17.866 tys. zł., z najwyższą wartością wpływów zaplanowaną na 2005 rok (17,9 mln zł). Zestawienie dochodów budżetu Gminy w cenach bieżących i stałych, z wyszczególnieniem ich głównych źródeł dla lat 2001-2005, przedstawia poniższe zestawienie i wykres:

W

analizowanym okresie początkowo wzrastał, a od 2003r. zmniejszył się udział dochodów własnych. Odwrotną tendencję zanotowano w udziałach w podatkach budżetu państwa. W następnych latach należy dążyć do zwiększania dochodów własnych oraz wzrostu ich udziału w dochodach ogółem. Jest to bowiem grupa dochodów w znacznej części podlegająca władztwu decyzyjnemu Gminy. Im większy udział mają one w budżecie tym łatwiejszy i bardziej przewidywalny (trafny) jest proces prognozowania budżetu. Wzrostowi dochodów własnych sprzyja wzrost lokalnej bazy ekonomicznej możliwy do osiągnięcia m.in. w wyniku realizowanych inwestycji służących lokowaniu nowej działalności gospodarczej oraz rozwojowi mieszkalnictwa. To z kolei w dłuższym okresie zwiększa bazę podatkową.

Analizy historyczne wielkości i dynamiki zmian dochodów budżetu GMINY HALINÓW wykazały zarówno pozytywne, jak i negatywne aspekty jej finansów. Wśród zjawisk **pozytywnych** można wyróżnić:

- nominalny i realny wzrost wartości dochodów ogółem (realnie o 21,8% w całym analizowanym okresie). W wartościach stałych dochody kolejnych lat wzrastają, do maksymalnych wartości zaplanowanych w 2005 r. (17,9 mln zł). Kształtując swą politykę w kolejnych latach władze Gminy powinny dążyć do wzrostu wpływów budżetowych – zarówno własnych jak i zewnętrznych - zasilających budżet. Wzrastający zasób środków budżetowych daje możliwość lepszego wypełniania funkcji samorządu terytorialnego jako gospodarza terenu, a przede wszystkim zwiększa potencjał inwestycyjny.
- realny wzrost wartości dochodów własnych (+20,6%) o 1 pkt proc. niższy od tempa przyrostu dochodów ogółem. Ich udział w dochodach ogółem kształtuje się w 2005r. na poziomie ok. 34%.

- wzrost udziału podatków wspólnych z budżetem państwa w dochodach ogółem (+2,1 pkt proc); należy jednak podkreślić, iż ze wzrostem tej grupy wpływów powinien korelować wzrost pozostałych dochodów własnych, a zwłaszcza wpływów podatkowych;
- wzrost realnych wpływów z subwencji ogólnej – jednak znacznie niższy od tempa wzrostu dochodów ogółem. Realnie najwyższe wpływy osiągnięto tu w 2003 roku (6,2 mln zł). W całym badanym okresie udział tej grupy wpływów w dochodach ogółem był malejący i kształtował się w przedziale 34-40%. Podstawową częścią składową jest subwencja oświatowa. W polityce finansowej dbając o właściwe proporcje pomiędzy wydatkami bieżącymi i inwestycyjnymi należy zwrócić uwagę na wzajemne kształtowanie się relacji dochodów i wydatków oświatowych. Wielkość wydatków oświatowych powinna być zestawiona z kwotami przekazywanej gminom subwencji oświatowej.

Z kolei, wśród **zagrożeń** wynikających z przeprowadzonych analiz dochodów budżetu GMINY HALINÓW można wymienić:

- stosunkowo niski poziom budżetu, wyznaczony wielkością dochodów Gminy. Mając na uwadze konieczność realizacji wielu zadań o charakterze obligatoryjnym, pozostaje ograniczony zasób środków mogących służyć finansowaniu inwestycji.
- malejący w kolejnych latach (od 2002r.) udział dochodów własnych w dochodach ogółem,
- niewystarczający w stosunku do kosztów utrzymania placówek oświaty poziom wpływów z subwencji oświatowej, powodujący konieczność finansowania zadań oświatowych z dochodów własnych Gminy. Poziom sfinansowania wydatków bieżących w oświacie w stosunku do wpływów z subwencji ogółem przedstawiono w poniższym zestawieniu:

2001r.	2002r.	2003r.	2004r.	2005r.
86,73%	83,58%	77,82%	78,40%	79,64%

Wzrastające koszty bieżącego funkcjonowania oświaty obniżają własny potencjał inwestycyjny GMINY HALINÓW.

Podsumowując powyższe należy stwierdzić, że:

1. Z punktu widzenia gospodarowania budżetem i możliwości jego długookresowego prognozowania zanotowane w analizowanym okresie zmiany są korzystne dla GMINY HALINÓW. Wynika to zarówno z zanotowanego przyrostu dochodów budżetowych jak i korzystnych zmian w strukturze dochodów.
2. W ostatnich dwóch latach stopniowo zmniejsza się stopień uzależniania budżetu Gminy od dochodów zasilających (subwencje i dotacje), nie podlegających lokalnemu władztwu

decyzyjnemu. Wzrastający udział dochodów własnych sprzyja umacnianiu samodzielności finansowej Gminy. Jest to zjawisko pozytywnie oceniane przez podmioty zewnętrzne, w tym instytucje kapitałowe i finansowe - w sytuacji wejścia na rynek kapitałowy.

3. W ostatnich dwóch latach w porównaniu z okresem wcześniejszym nastąpiła stabilizacja poziomu i wzajemnych proporcji poszczególnych źródeł dochodów.
4. Działania bieżące i strategiczne władz Gminy powinny zmierzać do wzrostu dochodów budżetu. Polityka ta powinna być stosowana konsekwentnie w ciągu najbliższych kilku lat w celu równoważenia budżetu, poprawy płynności finansowej oraz kształtowania rozwoju lokalnego.

Dochody własne

W analizowanym okresie zmniejszył się udział dochodów własnych oraz subwencji, a wzrósł podatków wspólnych z budżetem państwa i dotacji. W następnych latach należy dążyć do zwiększania dochodów własnych. Im większy udział mają one w budżecie tym łatwiejszy i bardziej przewidywalny (trafny) jest proces prognozowania budżetu. Wzrostowi dochodów własnych sprzyja wzrost lokalnej bazy ekonomicznej możliwy do osiągnięcia m.in. w wyniku realizowanych inwestycji służących lokowaniu nowej działalności gospodarczej oraz rozwojowi mieszkalnictwa. To z kolei w dłuższym okresie zwiększa bazę podatkową. Wielkość i strukturę dochodów własnych budżetu GMINY HALINÓW w latach 2001-2005 obrazuje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	2001	2002	2003	2004	2005
Dochody własne – ceny bieżące w tys. zł	4 293 619	5 329 147	6 102 750	5 914 784	6 078 776
Dochody własne –ceny stałe w tys. Zł	5 040 709	5 867 391	6 517 737	6 151 375	6 078 776
Dochody własne w %	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
<i>w tym w dochodach własnych:</i>					
Podatek od nieruchomości	69,68	59,59	44,95	61,37	57,58
Podatek od środków transportu	1,37	0,85	1,84	1,90	1,65
Karta podatkowa	3,23	1,65	0,98	1,02	0,82
Podatek od spadków i darowizn	1,79	2,03	2,20	1,72	1,65
Podatek od posiadania psów	0,00	0,00	0,00	0,00	0,01
Podatek rolny i leśny	1,39	2,80	7,30	9,04	8,31
Podatek od czynności cywilno-prawnych	4,57	8,61	6,35	8,04	7,40
Oplata skarbową	1,70	0,99	0,82	0,79	0,99
Dochody z majątku gminy	5,34	15,63	11,52	7,13	6,44

W strukturze **dochodów własnych**:

- dominowały wpływy z podatków i opłat lokalnych,

- podobnie jak w innych gminach, głównym źródłem wpływów podatkowych był w kolejnych latach podatek od nieruchomości stanowiący w stosunku do ogółu dochodów własnych - od 45,3% w 2003r. do 69,7% w 2001r. oraz 57,6% planowanych w 2005r.,
- zanotowano spadek wpływów z karty podatkowej (z 3,2% w 2001r. do ok. 1%- w latach 2004-2005). Tendencja malejąca występuje tu od dłuższego czasu ze względu na zmniejszającą się liczbę podmiotów podlegających tej formie opodatkowania. Z jej kontynuacją należy liczyć się w latach następnych.
- wystąpił znaczny wzrost znaczenia wpływów z podatku rolnego i leśnego (z 2-3% w latach 2001-2002 do 7-9% w latach 2003-2005 oraz podatku od czynności cywilnoprawnych (z 4,5% w 2001r. do 8% w 2005r.), towarzyszył temu spadek wpływów z opłaty skarbowej;
- niższy od średnich udział cechował wpływy z podatku od środków transportu (1,8% -2,0%) , podobny poziom cechował wpływy podatku od spadków i darowizn;
- w całym okresie marginalne znaczenie miały wpływy z podatku od posiadania psów.
- w kolejnych latach wpływy z mienia komunalnego stanowiły od 5,3% w 2001r. do 15,6% w 2002r. oraz 6,4% w 2004r. W gospodarowaniu mieniem komunalnym, podobnie jak w innych gminach przeważały wpływy ze sprzedaży i dzierżawy majątku.

W wielu gminach znaczącą pozycją dochodów własnych jest partycypacja finansowa mieszkańców w kosztach rozbudowy infrastruktury. Wpływy te mogą stanowić ważny element wspomagający w montażu finansowym zadań inwestycyjnych. Jako przykład można tu podać partycypację mieszkańców w kosztach budowy sieci wodociągowej lub kanalizacyjnej. Zasadniczym problemem jest w takim przypadku dobór źródeł finansowania inwestycji. Dodatkowe wpływy mogą to stanowić podstawę do pozyskania odpowiednio wyższych zewnętrznych źródeł finansowania.

Wpływy z podatków i opłat lokalnych nie zapewniają środków finansowych w wysokości wystarczającej na realizację ustawowych zadań gmin. Są one uzupełniane kolejną grupą dochodów własnych - udziałami w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa, a także subwencjami i dotacjami.

Udziały w podatkach budżetu państwa

Dochody uzyskiwane z tytułu udziału w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa wzrosły nominalnie z 2.426 tys. zł w 2001 roku do 3.836 tys. zł. w 2005 roku. W wartościach realnych ich wartość zwiększyła się aż o 34,7%, odpowiednio z 2.426 tys. zł do 3.836 tys. zł. Wielkość i strukturę dochodów Gminy z podatków wspólnych z budżetem państwa prezentuje poniższe zestawienie:

Wyszczególnienie	2 0 0 1		2 0 0 2		2 0 0 3		2 0 0 4		2 0 0 5	
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
Udziały w podatkach budżetu państwa	2 426 072	100,00	2 558 628	100,00	2 330 651	100,00	3 673 192	100,00	3 836 272	100,00
w tym:										
Podatek dochodowy od osób fizycznych	1 945 571	80,19	2 079 250	81,26	2 330 651	100,00	3 368 935	91,72	3 636 272	94,79
Podatek dochodowy od osób prawnych	480 501	19,81	479 378	18,74	0	0,00	304 257	8,28	200 000	5,21

W strukturze tej grupy dochodów w badanym okresie dominowały wpływy z podatku od osób fizycznych. Uzupełnieniem były środki pochodzące z podatku CIT, których udział w tej grupie wpływów był wyższy od średnich krajowych i od 5,2% w 2005 r. do 19,8% w 2001r.

Subwencje i dotacje

Dochody budżetu GMINY HALINÓW z tytułu subwencji wzrosły w latach 2001-2005 w wartościach nominalnych z 4.970 tys. zł do 6.426 tys. zł, a w wartościach realnych odpowiednio z 5.835 tys. zł do 6.426 tys. zł, tj. o 10,1%. Podstawową część subwencji stanowiła subwencja oświatowa. Należy podkreślić, że jej wysokość nie odpowiadała faktycznym kosztom bieżącego funkcjonowania szkół. W każdym roku konieczne były wysokie dopłaty z budżetu lokalnego (patrz wykres poniżej). Utrzymanie tej relacji w dłuższym czasie może to prowadzić do zagrożeń szybszego przyrostu wydatków operacyjnych, a tym samym znacznego uszczerplenia potencjału inwestycyjnego gminy. Z tego punktu widzenia władze Gminy – zarówno wykonawcze jak i stanowiące – powinny monitorować koszty funkcjonowania placówek oświaty i wychowania, w powiązaniu z wysokością kierowanej do gminy subwencji oświatowej.

Dochody budżetu Gminy uzyskiwane z tytułu dotacji wzrosły z 805 tys. zł w 2001r. do 1.370 tys. zł w 2004r. oraz 1.525 tys. zł planowanych w 2005r. Dotacje były przekazywane na realizację zadań zleconych i powierzonych oraz na dofinansowanie zadań własnych. Na przyszłość stosunkowo najmniejsze perspektywy należy wiązać z możliwością dofinansowania własnych zadań inwestycyjnych. Wynika to zarówno z ogólnej sytuacji gospodarczej kraju, a w szczególności kryzysu finansów publicznych.

Zachowanie zanotowanych w ostatnich dwóch latach tendencji w gospodarce budżetowej gminy, przede wszystkim dalszy wzrost dochodów budżetowych oraz racjonalizacja wydatków w dłuższym okresie będzie stanowić podstawę do wzrostu potencjału społeczno-gospodarczego gminy. Zwiększy także zasób własnych środków przy wnioskowaniu o dofinansowanie zadań inwestycyjnych środkami Unii Europejskiej (wymóg spełnienia warunku tzw. własnego udziału własnych środków inwestycyjnych).

b/ Wydatki budżetowe

Wydatki budżetu GMINY HALINÓW wzrosły w badanym okresie z 13.061,7 tys. zł w 2001r. do 17.327,3 tys. zł w 2004r. oraz 22.285 tys. zł planowanych w 2005r. W wartościach realnych oznacza to wzrost o 45,3%, z 15.334,4 tys. zł w 2001r. do 22.285,5 tys. zł w 2005r. Szczegółowe zestawienia przedstawiono poniżej:

(w tys. zł)

Wyszczególnienie	2 0 0 1		2 0 0 2		2 0 0 3		2 0 0 4		2 0 0 5	Dynamika zmian 2005/2001 ceny stałe
	ceny bieżące	ceny stałe	ceny bieżące	ceny stałe	ceny bieżące	ceny stałe	ceny bieżące	ceny stałe	ceny bieżące i stałe	
Wydatki ogółem	13 061,67	15 334,40	13 558,95	14 928,41	14 622,33	15 511,37	17 327,34	18 020,43	22 285,49	145,33
Wydatki bieżące	10 682,10	12 540,79	12 184,43	13 415,06	13 430,93	14 247,53	13 959,16	14 517,53	15 325,49	122,21
Wydatki inwestycyjne	2 379,57	2 793,61	1 374,52	1 513,35	1 191,40	1 263,84	3 368,18	3 502,90	6 960,00	249,14

Analiza dynamiki realnych zmian wykazuje zróżnicowane wartości notowane w kolejnych latach. Po pierwszych dwóch latach stabilizacji dochodów, począwszy od 2003r. ma miejsce znaczny przyrost wydatków budżetowych. Jest to następstwem zwiększenia zarówno wydatków bieżących (realnie +22,2%), jak i inwestycyjnych (realnie +149,1%), przy czym wydatki inwestycyjne cechuje wyższa dynamika zmian. Zachodzące od 2003r. świadczą o podejmowanych przez GMINĘ HALINÓW pozytywnych działaniach racjonalizujących jej gospodarkę finansową.

W latach 2001-2005 wydatki bieżące cechował nominalny i realny przyrost wartości z 10,7 mln zł w 2001r. do 15,3 mln zł planowanych w 2005r. Z kolei nominalna wartość wydatków inwestycyjnych wzrosła z 2.379,6 tys. zł w 2001r. do 3.502,9 tys. zł w 2004r. W 2005r. planowany jest wzrost ich wielkości do 6.960 tys. zł. Realizacja takiego zakresu zadań znacznie przewyższa własny potencjał finansowy Gminy. Warunkiem ich finansowego wykonania jest pozyskanie zewnętrznych źródeł finansowania, w tym o charakterze

bezwrotnym. W innej sytuacji należy zakładać, że zakres zadań przewidzianych do realizacji w 2005r. będzie musiał ulec zredukowaniu.

W najbliższych latach realizacja nowych inwestycji (zwłaszcza w sferze infrastruktury technicznej), zwiększających lokalną bazę ekonomiczną będzie prowadziła do wzrostu potencjału dochodowego Gminy. Jest to zazwyczaj proces trwający kilka lat. Kluczowym zagadnieniem jest utrzymanie stabilności prowadzonej polityki w dłuższym okresie.

Strukturę wydatków budżetu Gminy w latach 2001-2005 w podziale na wydatki bieżące i inwestycyjne przedstawiono w poniższym zestawieniu i wykresie:

Wyszczególnienie	2001r.	2002r.	2003r.	2004r.	2005r.
Wydatki ogółem	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00
Wydatki bieżące	81,78	89,86	91,85	80,56	68,77
	18,22	10,14	8,15	19,44	31,23
Wydatki inwestycyjne					

Analiza wzajemnych relacji wydatków bieżących i inwestycyjnych obrazuje skuteczność działań władz Gminy mających na celu dążenie do wzrostu lokalnego potencjału rozwojowego. Zahamowane zostało widoczne zwłaszcza w okresie 2002-2003 zjawisko rozwierania nożyc – spadku wydatków inwestycyjnych na skutek zwiększających się kosztów obsługi bieżącej. W kolejnych niezbędny jest stały monitoring kosztów realizacji poszczególnych zadań, tak bieżących jak i inwestycyjnych.

Struktura branżowa wydatków budżetu Gminy

Strukturę wydatków budżetu GMINY HALINÓW w latach 2001-2005 obrazują poniższe zestawienie i wykres:

Wyszczególnienie	2001	2002	2003	2004	2005	2005-2001	Średnia 2001-2005	Średnia 2004-2005
Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo	2,22	0,68	0,06	0,06	1,17	-1,05	0,84	0,61
Transport i łączność	7,29	1,86	3,28	5,40	6,84	-0,44	4,93	6,12
Wytwarzanie energii	4,43	1,55	0,60	2,05	0,00	-4,43	1,73	1,03
Gospodarka mieszkaniowa	1,64	0,97	0,68	0,90	0,76	-0,88	0,99	0,83
Urzędy naczelnych organów władzy państwowej	0,13	0,18	0,12	0,08	0,01	-0,13	0,10	0,04
Administracja publiczna	20,29	21,26	20,07	15,90	11,82	-8,47	17,87	13,86
Bezpieczeństwo publiczne i ochr. pp	0,71	1,31	1,56	1,19	1,12	0,41	1,18	1,16
Obsługa długu publicznego	0,45	0,61	0,13	0,17	0,27	-0,18	0,33	0,22
Oświata i wychowanie	42,72	46,13	51,03	42,00	35,09	-7,63	43,40	38,55
Edukacyjna opieka wychowawcza	3,26	3,48	3,81	0,88	0,52	-2,74	2,39	0,70
Ochrona Zdrowia	0,39	0,50	0,74	0,76	0,56	0,17	0,59	0,66
Opieka społeczna	6,47	7,62	7,25	9,94	9,45	2,98	8,15	9,70
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska.	7,32	10,82	7,63	17,61	23,92	16,60	13,46	20,76
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	2,37	2,21	2,38	2,16	1,75	-0,62	2,17	1,96
Kultura fizyczna i sport	0,02	0,03	0,09	0,07	4,64	4,63	0,97	2,36
Wydatki razem	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00	100,00

W strukturze wydatków budżetowych GMINY HALINÓW uwidoczniły się następujące relacje i proporcje:

- w całym analizowanym okresie największa część środków finansowych była kierowana na cele oświaty i wychowania. Średniorocznie łączne wydatki działów oświata oraz edukacyjna opieka wychowawcza wyniosły 45,7,4%, przy czym od roku 2003r. (54,9%) ma miejsce spadek udziału tej grupy wydatków w wydatkach ogółem (do 35,6% planowanych w 2005r.). Świadczy to racjonalizacji gospodarki finansowej Gminy, w chwili obecnej wskaźnik jest zbliżony do wartości średnich. W całym analizowanym okresie udział wydatków na oświatę zmniejszył się o ok. 10 pkt. proc.,
- na cele gospodarki komunalnej i ochrony środowiska z budżetu GMINY HALINÓW kierowano średniorocznie 16,6% wydatków ogółem. Notowana jest tu stała tendencja wzrostu. Biorąc pod uwagę znaczenie wydatków na gospodarkę komunalną dla sprawności funkcjonowania Gminy zadania realizowane w tym dziale mają podstawowe znaczenie dla funkcjonowania miasta jako całości w kolejnych latach należy zapewnić na nie odpowiedni zasób środków,
- znaczne środki finansowe kierowano w kolejnych latach na potrzeby opieki społecznej (średniorocznie 8,1%). Udział tej grupy wydatków notował stały wzrost z 6,5% w 2001r. do 9,5 % zaplanowanych w 2005r. Jak wykazuje praktyka środki przekazywane w formie dotacji nie pokrywały rzeczywistych kosztów świadczonych usług,
- udział wydatków notowanych w dziale Administracja Publiczna zmniejszył się z 20,2% w 2001r. do 11,8% zaplanowanych w budżecie 2005r. Mając na uwadze , że są to wydatki bieżące wykazaną zmianę można ocenić jako korzystną dla gospodarki finansowej Gminy, średniorocznie wydatki te były stosunkowo wysokie – na poziomie 17,9%;
- na cele transportu i łączności kierowano średniorocznie 4,9% ogółu wydatków budżetowych, najmniej w 2002r. (1,9%), a najwięcej w 2001r. (7,3%). Biorąc pod uwagę rozmiary potrzeb ilościowych i jakościowych w zakresie drogownictwa tendencję wzrostową w 2005r. należy uznać za pozytywną,
- wydatki na kulturę i ochronę dziedzictwa narodowego stanowiły w badanym okresie średnio 2,2% ogółu wydatków budżetu. W 2005r. założono, że obejmą one 1,7% wydatków budżetu Gminy,
- w 2005r. w przeciwieństwie do lat wcześniejszych (udział poniżej 1%) zaplanowano wysokie wydatki w dziale „Kultura fizyczna i sport” (4,6% całości wydatków budżetowych),
- udział wydatków na cele bezpieczeństwa publicznego wyniósł w 2003r. 1,2% ogółu wydatków budżetowych . Zakres zadań realizowanych przez gminy jest tu niewielki,

- pozostałe działy sprawozdawczości budżetowej miały znacznie niższy udział w wydatkach ogółem (poniżej 1%).

Wynik finansowy budżetu

Wynik finansowy kolejnych lat budżetu GMINY HALINÓW przedstawiono w poniższym zestawieniu i wykresie.

Trzy ostatnie lata, podobnie jak 2001r. cechuje konsekwencja prowadzonej polityki finansowej. Wynik finansowy każdego z wymienionych lat jest ujemny (z wartościami ok. 560-570 tys. zł), jedynie w 2005r. zaplanowano go na wysokim poziomie (4,4 mln zł) – 24,5% zaplanowanych dochodów. Stąd też należy podkreślić, iż realizacja takiej polityki może być uzasadniona w przypadku pozyskania dodatkowych bezzwrotnych, zewnętrznych źródeł finansowania. W przeciwnym razie wskazanym będzie redukcja wydatków budżetowych.

Zestawienie dochody - wydatki 2001-2005					
	2001r.	2002r.	2003r.	2004r.	2005r.
Dochody	12 495 231	14 350 620	14 062 012	16 755 615	17 866 272
Wydatki	13 061 669	13 558 954	14 622 330	17 327 340	22 285 490
Wynik finansowy	-566 438	791 666	-560 318	-571 725	-4 419 218

Przed władzami GMINY HALINÓW stoi zadanie określenia dalszych kierunków polityki finansowej w celu eliminowania występujących zagrożeń. Ogólnie należy stwierdzić, że deficyt budżetowy nie jest zjawiskiem negatywnym, pod warunkiem, że wynika z realizacji rozszerzonego zakresu zadań inwestycyjnych, a jego wysokość nie powoduje zagrożenia dla

płynności finansowej Gminy. Musi on podlegać stałej kontroli i ocenom następstw jego poziomu.

Podsumowanie przeprowadzonej analizy

Wśród priorytetów polityki finansowej i gospodarki budżetowej GMINY HALINÓW na najbliższe lata należy wymienić:

- określenie tempa kierunków rozwoju Gminy;
- dążenie do wzrostu bazy dochodowej Gminy;
- zalecenie dalszej racjonalizacji wydatków bieżących i inwestycyjnych;
- ustalenie długookresowych proinwestycyjnych proporcji podziału środków budżetowych , w szczególności planowanych wydatków bieżących i inwestycyjnych
- umiejętny montaż finansowy inwestycji, wykorzystujący zewnętrzne źródła finansowania;
- stałe monitorowanie płynności finansowej i zdolności kredytowej Gminy.

Realizacji tych wyzwań będzie w dłuższym okresie sprzyjać wypracowanie prorozwojowej, zyskującej szeroką akceptację strategii zarządzania GMINĄ HALINÓW.

2. PROGNOZA DOCHODÓW I WYDATKÓW BUDŻETU GMINY

Z punktu widzenia **WIELOLETNIEGO PLANU INWESTYCYJNEGO MIASTA I GMINY HALINÓW NA LATA 2006-2013** najistotniejszą kwestią jest wielkość środków, które mogą być przeznaczone z budżetu na realizację zapisanych w nim zadań inwestycyjnych. Jeśli Władze stanowiące i wykonawcze GMINY HALINÓW będą chciały realizować zadania inwestycyjne, niezbędnym będzie racjonalne korzystanie z długu komunalnego, jako elementu montażu finansowego projektów, **w wysokości odpowiadającej jej możliwościom finansowym**. Na podstawie posiadanej prognozy budżetu należy wykonać symulacje pozwalające oszacować wielkość bezpiecznego długu oraz rodzaj instrumentu dłużnego dostosowanego do kondycji finansowej i programów inwestycyjnych Gminy. Bezwzględnie należy unikać zaciągania długu na cele bieżącej konsumpcji. W prognozie finansowej należy wyodrębnić każdy kredyt i przygotować dla niego odrębny harmonogram spłat rat kapitałowych oraz odsetek, uwzględniany następnie w projekcji wyników finansowych.

Wieloletni Plan Inwestycyjny w tradycyjnym ujęciu zawiera zestawienie zadań inwestycyjnych, którego celem jest wyszczególnienie poszczególnych inwestycji realizowanych przez Gminę. Prezentowane poniżej zestawienie wydatków inwestycyjnych

ma inny cel – pokazanie możliwości inwestycyjnych GMINY HALINÓW. Określenie możliwości inwestycyjnych odbywa się poprzez takie określenie wysokości wydatków inwestycyjnych, przy których skumulowany stan gotówki na koniec roku bieżącego stanowi, co najmniej 1% dochodów z danego roku budżetowego. Oznacza to, że środki są wtedy maksymalnie wykorzystywane oraz że na początku przyszłego roku Gmina będzie w stanie przez pewien okres regulować swoje zobowiązania.

Aby skutecznie realizować zadania inwestycyjne zapisane, w niniejszym dokumencie, koniecznym staje się prowadzenie przez władze GMINY HALINÓW **proinwestycyjnej (prorozwojowej) polityki finansowej**. Polityka ta winna zmierzać w pierwszym rzędzie do:

- długookresowej maksymalizacji dochodów budżetowych,
- racjonalizacji wydatków bieżących,
- poprawy efektywności wykorzystania własnych środków inwestycyjnych.

Głównym czynnikiem **maksymalizacji dochodów budżetowych** jest przede wszystkim trwały i dynamiczny rozwój gospodarczy, tworzący bazę dochodową zarówno dla mieszkańców, jak i budżetu Gminy. Z kolei, **racjonalizacja wydatków bieżących** powinna zmierzać do minimalizacji kosztów zaspokajania potrzeb publicznych należących do zadań Gminy, przy zachowaniu określonego standardu świadczonych usług. Wymaga to prowadzenia stałego monitoringu bieżących kosztów utrzymania określonych obiektów, urządzeń i świadczenia usług. Natomiast **poprawa efektywności wykorzystania środków inwestycyjnych** wymaga konsekwentnego stosowania zasady racjonalności, tj. „maksymalizacji efektów z wydatkowanych nakładów lub minimalizacji nakładów na uzyskanie założonego efektu”. Możliwość stosowania tej zasady występuje we wszystkich fazach procesu inwestycyjnego poczynając od koncepcji projektu inwestycyjnego poprzez jego przygotowanie, a następnie realizację. Najważniejszą sprawą jest maksymalne skracanie czasu procesu inwestycyjnego, zgodnie z zasadą „czas to pieniądz”, co wymaga precyzyjnego jego zaplanowania. Ponadto, nie należy zbytnio rozbudowywać „frontu inwestycyjnego”, bowiem grozi to wydłużeniem się czasu trwania inwestycji, a w konsekwencji wzrostem ogólnych kosztów inwestycji. Potencjalne możliwości zwiększenia środków finansowych na inwestycje komunalne istnieją poprzez szersze korzystanie z zewnętrznych źródeł finansowania, a zwłaszcza: kredytów preferencyjnych na inwestycje proekologiczne, kredytów zwykłych (komercyjnych), zagranicznych środków pomocowych, w tym z Unii Europejskiej oraz podejmowania wspólnych przedsięwzięć w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego.

Dzięki takim działaniom będzie można maksymalizować wielkość środków finansowych przeznaczanych na inwestycje komunalne - niezbędne minimum to osiągnięcie i ustabilizowanie w dłuższym okresie czasu udziału inwestycji w ogólnych wydatkach budżetu GMINY HALINÓW na poziomie minimum 25%. Należy więc w sposób ciągły prognozować dochody i wydatki budżetowe, aby mieć orientację w przewidywanych możliwościach sfinansowania zadań inwestycyjnych z własnych środków. Chodzi tu o określenie w perspektywie wieloletniej:

- niezbędnego, racjonalnego poziomu wydatków bieżących zapewniającego wykonanie wszystkich zadań statutowych Gminy,
- wolnych środków brutto, które można wykorzystać na finansowanie inwestycji komunalnych i obsługę długu,
- wolnych środków netto na realizację zadań inwestycyjnych (a więc po uwzględnieniu kosztów obsługi istniejącego zadłużenia i zabezpieczenia środków na obsługę planowanego zadłużenia),
- górnego pułapu możliwości zadłużenia się Gminy - przyjmując najbardziej prawdopodobne założenia co do warunków kredytowania inwestycji komunalnych.

Biorąc powyższe pod uwagę opracowano prognozę przepływów finansowych Gminy Halinów w latach 2005-2015 (patrz: poniższa tabela i wykres). Realizacja tego scenariusza zwiększa potencjał inwestycyjny GMINY HALINÓW, wzrasta także możliwość absorpcji środków Unii Europejskiej. Zaleca się tu stałą racjonalizację wydatków bieżących. Scenariusz ten zakłada zrównoważenie budżetu, a tym samym zachowanie płynności finansowej w całym analizowanym okresie. Jego realizacja daje możliwość realizacji wariantu szybszego rozwoju społeczno-gospodarczego GMINY HALINÓW.

Splata zadłużenia	671 658	875 740	1 208 893	1 394 000	1 624 500	2 120 000	2 245 000	2 300 000	3 050 000	3 550 000	3 900 000
Pozostałe rozchody	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ŚRODKI NA WYDATKI MAJĄTKOWE NETTO	6 421 672	6 272 009	5 183 937	5 111 263	5 390 255	5 365 394	4 545 846	5 188 054	3 852 434	4 094 806	4 885 197
INWESTYCJE I INNE WYDATKI MAJĄTKOWE	7 010 000	6 253 000	5 166 000	5 150 000	5 360 000	5 357 000	4 590 000	5 140 000	3 890 000	4 100 000	4 850 000
Roczne przepływy gotówki netto	-588 328	19 009	17 937	-38 737	30 255	8 394	-44 154	48 054	-37 566	-5 194	35 197
Wolne środki na koniec roku	104 604	123 612	141 549	102 812	133 067	141 461	97 306	145 361	107 795	102 601	137 798

Rys. 1 Prognozowane przepływy finansowe gminy Halinów dla okresu 2005-2016 – ilustracja graficzna

Komentarz :

Z ekonomicznego punktu widzenia założony program inwestycyjny jest możliwy do realizacji pod warunkiem :

- zachowania dyscypliny wydatków bieżących (ich racjonalności)
- zaciągnięcia kredytów/emisji obligacji zgodnie z wartościami przedstawionymi w tabeli powyżej i umiejętnego zarządzania długiem.

Wskaźniki zadłużenia (15% i 60%) nie przekraczają poziomu wynikającego z ograniczeń przepisami ustawy o finansach publicznych (art. 113 i art. 114).

Reasumując należy stwierdzić, że przedstawiony scenariusz finansowania inwestycji GMINY HALINÓW obrazuje możliwość realizacji wariantu przyspieszonego jej rozwoju. Warunkiem jego wykonania jest sięgnięcie po instrumenty rynku dłużnego w postaci kredytu bankowego. W najbliższych latach zakłada się także pozyskanie środków z funduszy strukturalnych Unii Europejskiej (obecnie ze względu na dotacyjny charakter nie uwzględnione w prognozach). Wartość wydatków bieżących i inwestycyjnych w okresie prognozowanym przyjmuje się na poziomie, który pozwala uzyskać dodatni skumulowany stan gotówki na koniec każdego roku.

Realizacja tego scenariusza zwiększa potencjał inwestycyjny GMINY HALINÓW, wzrasta także możliwość absorpcji środków Unii Europejskiej. Przedstawione prognozowane przepływy finansowe wykazują zdolność do spłaty zaplanowanego zadłużenia. Realizując ten wariant GMINA HALINÓW zachowuje płynności finansową i zdolność do zaciągania nowego długu.

CZĘŚĆ V

ZGŁOSZONE ZADANIA INWESTYCYJNE

Proces sporządzania **WIELOLETNIEGO PLANU INWESTYCYJNEGO MIASTA I GMINY HALINÓW NA LATA 2005-2013** stanowił logiczną sekwencję działań, które po ustaleniu formalnych i organizacyjnych ram procesu jego opracowywania, miały na celu:

- zgłoszenie wniosków inwestycyjnych – zadania inwestycyjne zostały zgłoszone przez Radnych, Burmistrza Miasta i jego Zastępcę, Sekretarza Miasta, Sołtysów, poszczególne komórki Urzędu Miejskiego, gminne jednostki organizacyjne,
- szczegółową charakterystykę inwestycji komunalnych oraz analizę i ocenę ich znaczenia dla dalszego rozwoju Gminy Halinów,
- stworzenie listy priorytetowych inwestycji komunalnych, przewidzianych do realizacji w latach 2005-2013.

1. Lista zgłoszonych zadań inwestycyjnych

Zgłoszono następujące zadania inwestycyjne do **WIELOLETNIEGO PLANU INWESTYCYJNEGO MIASTA I GMINY HALINÓW NA LATA 2005-2013**:

TYTUŁ ZADANIA
Drogownictwo
Budowa ul Leśnej + skrzyżowanie z Polna i Słoneczną w Okuniewie
Budowa ul. Piłsudskiego w Halinowie
Projekt i budowa kładki na rzece w Długiej w Okuniewie
Budowa mostu w Budziskach
Budowa mostu w Długiej Kościelnej
Modernizacja mostku przy starym pałacu w Okuniewie
Droga transportu rolnego: Długa Kościelna - Mrowiska (nakładka asfaltowa)
Projekt budowlany na przebudowę i realizację ulicy Powstania Styczniowego w Długiej Kościelnej

Utwardzenie asfaltem ul. Powstania Styczniowego - Długa Kościelna
Projekt budowlany na przebudowę i realizację ulicy Wierzbowej w Hipolitowie
Budowa ulicy łączącej ul. Konopnicką w Sulejówku z drogą asfaltową w Grabinie (tłuczeń)
Budowa ulic tłuczniowych: Królewska lub Szyszkowa w Józefinie
Ułożenie płyt MON - ul. Jasna w Józefinie
Budowa chodnika - droga wojewódzka w Brzezinach - dofinansowanie
Budowa oświetlenia dróg i ulic na terenie Gminy
Budowa i modernizacja dróg na terenie Gminy - poprawa stanu dróg gruntowych
Droga transportu rolnego: Mrowiska - Kazimierów (tłuczeń)
Królewskie Brzeziny - ul. Królewska (tłuczeń)
Modernizacja chodników przy rynku w Okuniewie + modernizacja ulic w Okuniewie: M. Konopnickiej, 3-Maja, Południowej, Akacyjnej, Parkowej
Budowa ulic na osiedlu Serbinów w Okuniewie
Odzyskanie terenów starego parku Okuniew, budowa alejek w parku Okuniew
Droga powiatowa Długa Szlachecka - Okuniew (asfalt) - partycypacja
Droga powiatowa Hipolitów ul. Warszawska - partycypacja
Droga powiatowa Halinów ul. Okuniewska - partycypacja
Droga powiatowa Wielgolas Duchnowski - partycypacja
Droga wojewódzka - chodnik w Brzezinach
Droga wojewódzka: Okuniew - Michałów wraz z towarzyszącymi obiektami
Droga Michałów – Chobot
Droga Wielgolas Brzeziński - Zakolej - tłuczeń
Droga Mrowiska - Krzewina, tłuczeń
Położenie asfaltu: ul. Piłsudskiego, ul. Spółdzielcza, ul. Malinowa, ul. Cicha i ul. Wschodnia w Halinowie

Budowa mostu w Budziskach
Droga powiatowa: Kąty Goździejskie - Chobot - Desno
Droga powiatowa: Halinów - Chobot (nawierzchnia)
Chodnik i ścieżka rowerowa wzdłuż ul. Warszawskiej w miejscowości Długa Szlachecka
Budowa sieci wodociągowej
Budowa sieci wodociągowej na terenie Gminy
Modernizacja stacji uzdatniania wody (Okuniew, Mrowiska, Wielgolas)
Kanalizacja i oczyszczanie ścieków
Modernizacja i rozbudowa Gminnej Oczyszczalni ścieków w Długiej Kościelnej
Oczyszczalni ścieków w Okuniewie
Budowa kanalizacji sanitarnej grawitacyjnej – Długa Kościelna, Halinów
Budowa kanalizacji podciśnieniowej - Józefin, Hipolitów, Koniki, Wielgolas B
Budowa kanalizacji podciśnieniowej – Długa Szlachecka; Budziska, Grabina
Budowa kanalizacji sanitarnej w Okuniewie
Budowa kanalizacji sanitarnej podciśnieniowej - Cisie, Wielgolas, Żwirówka, Brzeziny
Udrożnienie przepustów i rowów na terenie Gminy
Oświata i wychowanie
Wymiana okien i ocieplenie budynku - Zespół Szkół w Halinowie
Budowa Gimnazjum i Hali Sportowej - Zespół Szkół w Halinowie
Budowa Ośrodka Rekreacji - Zespół Szkół w Halinowie
Modernizacja budynków użyteczności publicznej - Zespół Szkół w Halinowie
Rozbudowa przedszkola w Halinowie
Wymiana kotła olejowego - Szkoła Podstawowa w Chobocie
Wymiana stolarki okiennej - Zespół Szkół w Halinowie

Przebudowa kotłowni z paliwa węglowego na gazowe i wymiana instalacji c.o - Szkoła Podstawowa w Okuniewie
Wymiana dachu - Szkoła Podstawowa w Cisiu
Remont i malowanie elewacji zewnętrznej - budynek Szkoły Podstawowej w Cisiu
Budowa drogi wewnętrznej z parkingiem na placu szkoły oraz chodnika do nowej części budynku. Budowa chodnika wzdłuż drogi i zjazdu na teren szkolny - Szkoła Podstawowa w Cisiu
Wymiana instalacji c.o. w budynku szkoły - Szkoła Podstawowa w Cisiu
Budowa sali gimnastycznej - Szkoła Podstawowa w Cisiu
Budowa ogrodzenia – Szkoła Podstawowa w Brzezinach
Zagospodarowanie terenu rekreacyjno-sportowego przy Szkole Podstawowej w Brzezinach
Remont generalny dachu - Szkoła Podstawowa w Brzezinach
Remont kotłowni w szkole - Szkoła Podstawowa w Brzezinach
Opieka społeczna
Budowa budynku użyteczności publicznej - Halinów/inna miejscowość
Budowa obiektu - świetlica środowiskowa i ośrodek rehabilitacji
Wymiana stolarki w budynku ośrodka zdrowia w Halinowie przy ul. Mickiewicza
Budowa budynku socjalnego - 12 mieszkań
Inne obiekty użyteczności publicznej
Przebudowa centrum Halinowa
Cmentarz Komunalny – budowa lub rozbudowa
Budowa boisk sportowych na terenie Gminy
Zagospodarowanie terenu wokół Domu Kultury w Halinowie
Budowa hali widowiskowo-sportowej w Halinowie
Budowa kompleksu sportowo-rekreacyjnego z kąpieliskiem miejskim lub basenem
Budowa Przychodni Zdrowia w Okuniewie

Rozbudowa Ośrodka Zdrowia w Halinowie
Komunalny zasób mieszkaniowy
Budynek komunalny w Okuniewie, Rynek 82 - remont instalacji elektrycznej
Budynek komunalny w Okuniewie, Rynek 82 - wymiana stolarki drzwiowej
Budynek komunalny w Okuniewie, Rynek 82 - remont dachu i kominów
Budynek komunalny w Okuniewie, Rynek 82 - remont klatki schodowej, balustrady, schody
Budynek komunalny w Okuniewie, Rynek 82 - przyłącze gazowe z instalacją
Budynek komunalny w Okuniewie, ul. Stanisławowska 30 - wymiana podłóg z naprawą
Budynek komunalny w Okuniewie, ul. Stanisławowska 30 - wymiana stolarki drzwiowej
Budynek komunalny w Okuniewie, ul. Stanisławowska 30 - naprawa konstrukcji budynku, kominów, ocieplenie ścian
Budynek Szkoły Podstawowej w Cisiu - lokale mieszkalne (remont, wymiana stolarki okiennej)
Budynek komunalny wolnostojący w Długiej Kościelnej, ul. Powstania Styczniowego 79 - wymiana stolarki okiennej
Budynek komunalny wolnostojący w Długiej Kościelnej, ul. Powstania Styczniowego 79 - remont ścian i podłóg
Budynek komunalny w Długiej Kościelnej, ul. Popiełuszki 53 - obróbki blacharskie
Budynek komunalny w Długiej Kościelnej, ul. Popiełuszki 53 - naprawa podłóg i malowanie
Budynek komunalny w Długiej Kościelnej, ul. Popiełuszki 53 - wymiana stolarki okiennej
Budynek Szkoły w Chobocie - lokal mieszkalny - wymiana stolarki okiennej
Budynek Szkoły w Chobocie - lokal mieszkalny - naprawa podłóg i malowanie pomieszczeń
Dom Nauczyciela w Chobocie nr 50 - obróbki blacharskie
Budynek komunalny w Brzezinach, nr 3c - remont dachu + obróbki blacharskie
Budynek komunalny w Brzezinach, nr 3c - wymiana drzwi wejściowych
Budynek komunalny w Brzezinach, nr 3c - docieplenie ścian zewnętrznych

Budynek komunalny w Halinowie, ul. 3-Maja, nr 8b - wymiana stolarki okiennej i drzwi wejściowych + remont dachu
Budynek komunalny w Halinowie, ul. 3-Maja, nr 8b - docieplenie ścian zewnętrznych
Budynek komunalny w Halinowie, 3-Maja, nr 8b - naprawa i malowanie elewacji budynku
Budynek komunalny w Halinowie, nr 65 - wymiana stolarki okiennej
Budynek Szkoły w Okuniewie, ul. M. Konopnickiej 2 - wymiana stolarki okiennej
Budynek Szkoły w Okuniewie, ul. M. Konopnickiej 2 - przyłącze instalacji gazowej
Budynek Ośrodka Zdrowia w Halinowie, ul. Mickiewicza 23 - wymiana stolarki okiennej - lokale mieszkalne
Budynek Ośrodka Zdrowia w Halinowie, ul. Mickiewicza 23 - wymiana drzwi wejściowych zewnętrznych

2. KRYTERIA KWALIFIKACJI ZADAŃ INWESTYCYJNYCH DO WPI

Przy podejmowaniu decyzji dotyczących umieszczania poszczególnych zadań w **WIELOLETNIM PLANIE INWESTYCYJNYM MIASTA I GMINY HALINÓW NA LATA 2005-2013** preferencje miały inwestycje komunalne, które spełniały następujące kryteria:

- generują największe korzyści dla mieszkańców i ich warunków zamieszkania, obsługi i wypoczynku,
- zapewnią ochronę zasobów i walorów środowiska przyrodniczego oraz poprawę jego stanu,
- sprzyjają zwiększaniu aktywności gospodarczej funkcjonujących podmiotów gospodarczych oraz podnoszeniu atrakcyjności lokalizacyjnej Gminy dla nowych inwestorów,
- dają realne podstawy do ubiegania się o środki pomocowe z Unii Europejskiej oraz preferencyjne kredyty bankowe, a także dotacje z budżetu państwa,
- są przygotowane do realizacji pod względem formalno-prawnym i projektowo-technicznym,
- są inwestycjami kontynuowanymi.

W wyniku analizy i oceny zgłoszonych wniosków inwestycyjnych oraz zastosowania powyższych kryteriów doboru zadań, sporządzono listę priorytetowych inwestycji komunalnych przewidzianych do realizacji w **WIELOLETNIM PLANIE INWESTYCYJNYM**

MIASTA I GMINY HALINÓW W LATACH 2005-2013. Listę tak ułożonych zadań zaprezentowano w Załączniku Nr 1. Przyjęto zasadę, że ta lista stanowić będzie podstawę do tworzenia corocznych budżetów GMINY HALINÓW, w części dotyczącej wydatków inwestycyjnych.

ZAKOŃCZENIE

Konieczność coraz lepszego zaspokajania różnorodnych potrzeb mieszkańców GMINY HALINÓW oraz ograniczoność środków finansowych będących w dyspozycji budżetu gminy wymaga racjonalnego (optymalnego) podejmowania decyzji o sposobie i kierunkach ich wydatkowania. To wymaga, aby decyzje dotyczące dalszego rozwoju GMINY HALINÓW nie były podejmowane w cyklu rocznym, co potocznie nazywa się “działaniem od budżetu do budżetu” lub kadencyjnym, lecz aby działania bieżące i średniookresowe wynikały z ustaleń o charakterze perspektywicznym.

W tej sytuacji niezbędnym staje się prowadzenie przez Władze GMINY HALINÓW systematycznej i długookresowej polityki rozwoju społeczno-gospodarczego, której podstawą jest STRATEGIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU GMINY HALINÓW DO 2020 ROKU. Realizacja jej ustaleń dokonywać się będzie poprzez realizację szeregu przedsięwzięć, w tym zwłaszcza inwestycyjnych. Wymaga to opracowywania **WIELOLETNIEGO PLANU INWESTYCYJNEGO**, będącego wyrazem długookresowej strategii inwestycyjnej Władz GMINY HALINÓW. Umożliwia on skuteczną koordynację procesów inwestycyjnych, przyczyniając się tym samym do poprawy efektywności wydatkowania ograniczonych środków finansowych z budżetu Gminy.

W procesie opracowywania **WIELOLETNIEGO PLANU INWESTYCYJNEGO MIASTA I GMINY HALINÓW NA LATA 2005-2013** brane były pod uwagę zarówno potrzeby mieszkańców, jak i możliwości finansowe budżetu Gminy. Innymi słowy, WPI nie jest zbiorem „pobożnych życzeń”, lecz w miarę realnym, tj. możliwym do wykonania (z punktu widzenia uwarunkowań zewnętrznych i zabezpieczenia niezbędnych środków finansowych) zbiorem przedsięwzięć inwestycyjnych. Prezentuje on w swej treści całościowy plan inwestycji komunalnych w okresie objętym planem oraz wielkość środków finansowych przeznaczonych na ich realizację.

Należy podkreślić, że istotnym uwarunkowaniem skutecznej i efektywnej realizacji ustaleń **WIELOLETNIEGO PLANU INWESTYCYJNEGO MIASTA I GMINY HALINÓW NA LATA 2005-2013** jest prowadzenie - w kolejnych latach - przez jego Władze **PROROZWOJOWEJ POLITYKI FINANSOWEJ**, polegającej na zwiększaniu udziału wydatków inwestycyjnych w wydatkach ogółem budżetu Gminy - mając oczywiście na względzie istniejące uwarunkowania zewnętrzne (szanse i zagrożenia, tkwiące w otoczeniu Gminy) oraz wewnętrzne (silne i słabe strony Gminy). Polityka ta winna zmierzać w pierwszym rzędzie do długookresowej: maksymalizacji dochodów budżetowych, racjonalizacji wydatków bieżących oraz poprawy efektywności wykorzystania własnych środków finansowych przeznaczanych na inwestycje. Dzięki takim działaniom będzie można maksymalizować wielkość środków finansowych przeznaczanych na inwestycje komunalne.

**LISTA ZADAŃ INWESTYCYJNYCH
PRZEWIDZIANYCH DO REALIZACJI
W GMINIE HALINÓW
W LATACH 2005-2013**
